Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Perjantai 5.6.2026 klo 8.15—9.10, 9.15—12.00, 12.30—12.55 ja 13.00—13.05

Läsnä
puheenjohtaja Krista Kiuru sd
varapuheenjohtaja Mia Laiho kok (5, 6) (4 osittain)
jäsen Kim Berg sd
jäsen Maaret Castrén kok (1, 2, 3) (4 osittain)
jäsen Bella Forsgrén vihr (5, 6) (4 osittain)
jäsen Aki Lindén sd (5, 6) (4 osittain)
jäsen Hanna-Leena Mattila kesk
jäsen Ville Merinen sd
jäsen Aino-Kaisa Pekonen vas
jäsen Minna Reijonen ps (1, 2, 3, 5, 6) (4 osittain)
jäsen Anne Rintamäki ps
jäsen Päivi Räsänen kd (5, 6) (4 osittain)
jäsen Pia Sillanpää ps (1, 2, 3, 5, 6) (4 osittain)
jäsen Oskari Valtola kok (1, 2, 3, 5, 6) (4 osittain))
jäsen Ville Väyrynen kok (5, 6) (4 osittain)
jäsen Henrik Wickström r (5, 6) (4 osittain)
varajäsen Milla Lahdenperä kok (5, 6) (4 osittain)
varajäsen Hanna Laine-Nousimaa sd (1, 2, 3) (4 osittain)
varajäsen Pia Lohikoski vas (5, 6) (4 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Pirjo Kainulainen
valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen
valiokuntaneuvos Päivi Salo

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 11 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 69/2026 vp

Valiokunnan lausunto PeVL 44/2026 vp

Perustuslakivaliokunnan lausunto PeVL 44/2026 vp on saapunut valiokuntaan.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 131/2025 vp

Valiokunnan lausunto TaVL 43/2025 vp
Valiokunnan lausunto VaVL 11/2025 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 1/2026 vp
Valiokunnan mietintöluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta A 4

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Sihteeri esitteli mietintöluonnoksen.

Kokous keskeytettiin klo 9.10 ja sitä jatkettiin klo 9.15.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä suoritettiin seuraavat äänestykset ja tehtiin seuraavat muutokset mietintöluonnokseen:

Vpj. Laiho ed. Sillanpään kannattamana ehdotti, että käsittelyn pohjaksi otetaan vastalauseesta ilmenevä teksti. Sihteerien laatima mietintöluonnos hyväksyttiin käsittelyn pohjaksi äänin 9—8.

Lisättiin kappaleen 6 jälkeen seuraava uusi kappale: ”*Perustuslakivaliokunta on maakuntauudistusta ja sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapausjärjestelmiä käsitellessään todennut, että päätöksessä notifioida on sinänsä kyse perustuslain 3 §:n 2 momentissa ja 65 §:ssä tarkoitetun hallitusvallan alaan kuuluvasta asiasta (PeVL 65/2018 vp s. 66 ja PeVL 15/2018 vp, s. 51). Perustuslakivaliokunnan mielestä käsillä olleessa poikkeuksellisessa arviointitilanteessa puute sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintöluonnoksessa olisi ollut korjattavissa ilman mietintöluonnoksen saattamista tältä osin vielä kertaalleen perustuslakivaliokunnan käsiteltäväksi, mikäli oikeudellista epävarmuutta olisi vähennetty ilmoittamalla komissiolle ehdotetusta valinnanvapausjärjestelmästä ja sen sisällöstä SEUT 108(3) artiklan mukaisessa menettelyssä. Perustuslakivaliokunta totesi lisäksi, että vaihtoehtoisesti valinnanvapauslakiehdotuksen sääntelyä voimaantulosta on muutettava esimerkiksi lausunnossa PeVL 15/2018 vp edellytetyllä tavalla siten, että valinnanvapauslakia voidaan EU:n valtiontukisääntöjen kannalta merkityksellisesti määriteltävin osin soveltaa vasta komission hyväksyttyä sille asianmukaisesti notifioidun sääntelyn Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan tarkoittamalla tavalla.*”

Poistettiin kappaleen 9 toisen virkkeen alusta sanat ”*Keskeistä on*,…”.

Vpj. Laiho ed. Sillanpään kannattamana ehdotti, että kappale 15 poistetaan. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Kokous keskeytettiin klo 12.00 ja sitä jatkettiin klo 12.30.

Lisättiin kappaleen 21 loppuun seuraavat virkkeet: ”*THL:n internetpaneeliin pohjautuva vuoden 2025 tammi-elokuun arvio matkustajatuonnista oli 6,9 miljoonaa litraa sataprosenttisena alkoholina, kun vuonna 2024 samojen kuukausien arvio oli 3,1 miljoonaa litraa. Erot verkko-ostoissa ovat vielä suuremmat kuin erot matkustajatuonnissa: 3,5 miljoonaa litraa vuonna 2025 ja 0,6 miljoonaa litraa vuonna 2024. (Marke Jääskeläinen, Oona Pentala-Nikulainen, Pia Mäkelä. Selvitys alkoholin matkustajatuonnin ja verkko-ostamisen aineiston tiedonkeruumenetelmän muutoksesta ja sen vaikutuksesta. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). Työpaperi 51/2025. Helsinki 2025.)*”

Muutettiin kappaleen 40 viimeinen virke kuulumaan seuraavasti: ”*Hallituksen esityksessä esitetty EU-oikeudellinen arvio huomioon ottaen etämyynnin prosenttirajojen muutos on sellainen muutos, joka* (POIST: *mitä todennäköisimm*in) *todennäköisesti edellyttäisi notifiointia komissiolle.*

Lisättiin kappaleen 42 jälkeen seuraava uusi kappale: ”*Ehdotetun alkoholilain 3 §:n 1 momentin 19 kohdan etämyynnin määritelmä vastaa valmisteverotuslain 6 §:n 10 kohdan määritelmää. Alkoholijuoman etämyynnin määritelmä kattaa myös tilanteet, joissa joku myyjän puolesta suoraan tai välillisesti lähettää tai kuljettaa alkoholijuoman Suomeen. Näin ollen myös tilanne, joissa toiseen EU-maahan sijoittautunut alkoholijuomien myyjä esimerkiksi linkittää verkkokauppaansa kuljetusyhtiön yhteystiedot, on ehdotetun säänte-lyn mukaan etämyyntiä, sillä myyjä osallistuu tällöin välillisesti alkoholijuomien kuljetukseen. Tällöin kyseistä myyjää koskevat edellä todetut verovelvollisuudet ja hänelle voidaan määrätä edellä kuvattu valmisteverojen laiminlyöntimaksu.*”

Lisättiin kappaleen 44 loppuun seuraavat virkkeet: ”*Jos edellä todettuun arvioon vuonna 2024 maksamatta jääneistä alkoholiveroista (40 miljoonaa euroa) lisätään arvioidut vuonna 2023 maksamatta jääneet juomapakkausverot (4 miljoonaa euroa) ja arvonlisäverot (17 miljoonaa euroa), olisi maksattamattomien verojen määrä vähintään 61 miljoonaa euroa. Sosiaali- ja terveysvaliokunnan asiantuntijakuulemisissa tuotiin esille, että maksamattomien verojen määrä etämyynnissä olisi vuosittain arviolta 80—100 miljoonan euron luokkaa tai erään arvion mukaan jopa 285 miljoonaa euroa.*”

Lisättiin mietintöluonnokseen seuraava lausumaehdotus: ”*Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa ehdotettujen muutosten vaikutuksia erityisesti alkoholin kulutukseen, väestön terveyteen, alkoholihaittoihin sekä perheisiin ja lapsiin ja ryhtyy tarvittaessa korjaaviin toimenpiteisiin.*”

Ed. Pekonen ehdotti, että yksityiskohtaista käsittelyä ei voida pitää ratkaisevana käsittelynä.

Kokous keskeytettiin klo 12.55 ja sitä jatkettiin klo 13.05

Siirrettiin asian käsittely erilliseen ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnan 5.6.2026 klo 13.15 alkavaan kokoukseen.

5. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

6. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on perjantaina 5.6.2026 klo 13.15.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Pirjo Kainulainen

Valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen